TESAŘÍKOVITÍ V NOVOHRADECKÝCH LESÍCH VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH

BOCKKÄFER IN DEN NOVOHRADEC-WÄLDERN IN OSTBÖHMEN

(CERAMBYCIDAE, COLEOPTERA)

Jan Šimeček

Tento příspěvek je výsledkem desetiletého studia tesaříkovitých v severovýchodní části lesního komplexu, který se rozprostírá na ose Hradec Králové-Choceň. Zkoumané území tvoří obdélník o stranách cca 5 x 10 km, ohraničený přibližně obcemi Vysoká n/L., Svinary, Býšť, Krňovice a bezprostředně sousedí s východočeským krajským městem. Z hlediska sběratelského patří mezi t.zv. málo atraktivní oblasti.

P ř í r o d n í p o m ě r y z k o u m a n é h o ú z e m í :

Vertikální členění : 232 - 291 m n.m.

Klimatické podmínky : Území leží na rozhraní dvou klimatických oblastí

1. Teplá oblast A, okrsek A 3 teplý, mírně suchý, s mírnou zimou ,
2. Mírně teplá oblast B, okrsek B 2 mírně teplý, mírně suchý, převážně s mírnou zimou .

Průměrná roční teplota 7,8°C, v lednu - 2,1°C, v červenci 17,4°C.

Průměrné roční srážky 600 mm, v lednu 40 mm, v červenci 78 mm.

Průměrný roční sluneční svit 1.826 hodin.

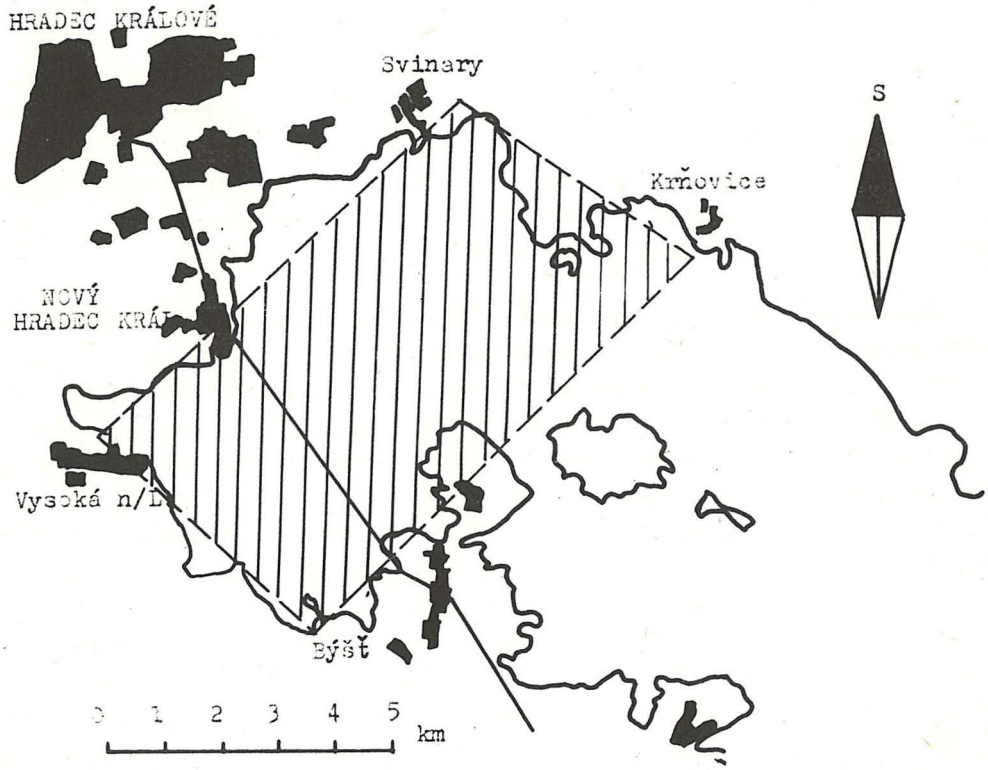
Vegetace : převážnou část sledovaného území pokrývá smíšený les s dominujícím smrkem, borovicí, dubem, bukem a osikou. Na severovýchodním okraji území jsou smrkové nebo borové monokultury, směrem na jihovýchod přibývá listnáčů. Přibližně uprostřed je starý smíšený porost představující zbytek původních lesů typických pro Holickou křídovou tabuli. Celé území je poměrně chudé na nižší vegetační patra. Na okraji sledované lesní plochy jsou četné ovocné stromy, dále pak vrby, lípy, jírovce, různé keře a pod.

M a t e r i á l , m e t o d i k a :

Pozorování probíhalo od r. 1966 do r. 1975 počínaje vždy 1. IV. a konče 15. X. v týdenních až čtrnáctidenních intervalech, celkem ve 182 exkursích. Záměrně byly voleny slunečné nebo alespoň teplé dny, kdy aktivita tesaříků je nejvyšší. Materiál byl získán sklepáváním, smýkáním a individuálním sběrem na kmenech, pařezech, květech a pod., malá část pak chycena náhodně v letu. Metody chovu ex larvae nebylo použito.

Zjištěné druhy jsem se pokusil roztřídit z hlediska výskytu do čtyř skupin, i když jsem si vědom, že vzhledem k použité metodice jde o třídění značně subjektivní. Sběr i determinaci prováděl autor a většina dokladových exemplářů je v jeho sbírce.

Mapka zkoumaného území:

Přehled zjištěných druhů:

I.skupina: druhy hojné, rozšířené na většině sledované plochy.

Acanthocinus aedilis L.
Allosterna tabacicolor Deg.
Asemum striatum L.
Callidium violaceum L.
Clytus arietis L.
Judolia cerambyciformis Schr.
Leptura rubra L.
Molorchus minor L.
Phymatodes testaceus L.
Plagionotus arcuatus L.
Pyrrhidium sanquineum L.
Rhagium bifasciatum F.
Rhagium inquisitor L.
Saperda populnea L.
Spondylis buprestoides L.
Strangalia maculata Poda.
Strangalia melanura L.
Tetropium castaneum L.
Tetropium fuscum F.
Toxotus cursor L.
Vadonia livida F.

II.skupina: druhy hojné, žijící jen na určitém nalezišti.

Acmaeops collaris L.
Aromia moschata L.
Grammoptera ruficornis F.
Chlorophorus figuratus Scop.
Obrium brunneum F.
Oberea oculata L.
Saperda scalaris L.

III.skupina: druhy nalezené v malém počtu exemplářů, rozšířené na většině sledované plochy.

Agapanthia villosoviridescens Deg.
Anaglyptus mysticus L.
Callidium aeneum Deg.
Hylotrupes bajulus L.
Leptura maculicornis Deg.
Leptura sexguttata F.
Pachyta quadrimaculata L.
Phymatodes alni L.
Prionus coriarius L.
Strangalia nigra L.
Strangalia quadrifasciata L.
Tetrops praeusta L.

IV.skupina: druhy nalezené v malém počtu exemplářů, žijící jen na určitém nalezišti.

Acanthocinus griseus F. - 1 ♂ V.1967 spolu s A.aedilis na borovém pařezu.
Acmaeops marginata F. - 1 ♀ 28.V.1969 náhodně v letu, 1 uhynulý ♂ 26.V.1974.
Arhopalus rusticus L. - 1 ♂ VII.1972 na kmeni borovice.
Axinopalpis graxilis Kryn. - 2 ex. VII.1974 na třešni.
Clytus lama Muls. - 6 ex. VI.1975 na smrkovém dřevu a volně v letu.
Gaurotes virginea L. - každoročně několik kusů na okoličnatých.
Lamia textor L. - 2 ♀ IV.1967 na vrbě.
Liopus nebulosus L. - 3 ex. VIII.1972 na zasychajícím habru .
Mesosa nebulosa F. - 4 ex. V.1975 na suchých dubových větvích.
Molorchus umbellatarum Schreb. - 2 ♂ VI.1968 na kvetoucím hlohu.
Monochamus sutor L. - 1 ♀ VIII.1966 na smrkovém dřevu.
Necydalis maior L. - 1 ♂ VII.1966 v letu.
Pogonocherus fasciculatus Deg. - 1 ♂ X.1973 sklepán na borovici.
Pogonocherus hispidus L. - 1 ♀ VIII.1967 na lipovém dříví.
Rhagium sycophanta Schr. - 3 ex. VI.1971, 4 ex. V.1975.
Saperda carcharias L. - 2 ex. VII.1969 na topolu in copula.
Stenocorus quercus Gotz. - 1 ♀ VI.1973 na kvetoucím hlohu.
Stenostola dubia Laich. - 1 ♂ V.1973 sklepán na lípě.
Strangalia aethiops Poda. - 7 ex. VI.1971 na okoličnatých rostlinách.

Druhy publikované, jejichž výskyt se mi nepodařilo potvrdit :

Chlorophorus herbsti Brahm. - Hradec Králové Heyrovský, 1955
Clytus tropicus Panz. - Hradec Králové Heyrovský, 1955

Monochamus saltuarius Gelb. - Nový Hradec Králové Heyrovský, 1955
Pogonocherus ovatus Goeze. - Hradec Králové Heyrovský, 1955

Závěr:

Celkem bylo na uvedeném území nalezeno 59 druhů tesaříků, což je 35,5 % ze 166 druhů žijících v ČSR a 26,5 % ze 223 druhů žijících na území ČSSR. Druhová skladba vcelku odpovídá zoogeografickým podmínkám, v nichž se lokalita nalézá. Ze zajímavějších nálezů uvádím Acanthocinus griseus F., Acmaeops marginata F. (v posledních letech byly již oba tyto druhy sbírány ve východních Čechách ve více kusech několika sběrateli); Clytus lama Muls. (zástupce horské fauny, východně od zkoumaného území se vyskytuje hojněji); Axinopalpis gracilis Kryn. (dle počtu výletových otvorů na polosuchých větvích třešně lze usuzovat na větší množství exemplářů tohoto u nás poměrně vzácného tesaříka).

Zusammenfassung:

Der Autor hat vom Jahre 1966 bis 1975 die Durchforschung des Vorkommers der Familie der Bockkäfer in der begrenzten Waldlokalität bei Hradec Králové durchgeführt. Er hat hier 59 Bockkaferarten von 223 tschechoslowakischer Arten gefunden. Als interessantere Arten waren Acanthocinus griseus F., Acmaeops marginata F., Clytus lama Muls. und Axinopalpis gracilis Kryn. gefunden.

Literatura

Heyrovský L., 1955: Tesaříkovití - Cerambycidae. Fauna ČSR 5. Praha.
Heyrovský L., 1960: Příspěvek k faunistice a bionomii čs.coleopter. Cas. Cs.spol.ent. 57: 402 - 404.
Kratochvíl J. + kol., 1957: Klíč zvířeny ČSR II., NČSAV, Praha.

Adresa autora (Anschrift des Autors):
Jan Šimeček, Leninova 1208, 500 02 Hradec Králové.